

Giữ phép lịch sự khi bày tỏ yêu cầu, đề nghị

I - Nhận xét

1. Hãy đọc mẩu chuyện sau :

Một sớm, thằng Hùng, mới "nhập cư" vào xóm tôi, dắt chiếc xe đạp gần hết hơi ra tiệm sửa xe của bác Hai. Nó hất hàm bảo bác Hai :

- Bơm cho cái bánh trước. Nhanh lên nhé, trễ giờ học rồi.

Bác Hai nhìn thằng Hùng rồi nói :

- Tiệm của bác hồng có bơm thuê.

- Vậy cho mượn cái bơm, tôi bơm lấy vậy.

Vừa lúc ấy, cái Hoa nhà ở cuối ngõ cũng dắt xe đạp chạy vào ríu rít chào hỏi :

- Cháu chào bác Hai ạ ! Bác ơi, cho cháu mượn cái bơm nhé. Chiều nay cháu đi học về, bác coi giùm cháu nghe, hồng biết sao nó cứ xì hơi hoài.

- Được rồi. Nào để bác bơm cho. Cháu là con gái, biết bơm không mà bơm !

- Cháu cảm ơn bác nhiều.

Theo THÀNH LONG

- **Nhập cư** : từ nơi khác đến ở (thường dùng với nghĩa "đến ở hẳn nước khác").

- **Hồng** (tiếng Nam Bộ) : không.

2. Tìm những câu nêu yêu cầu, đề nghị trong mẩu chuyện trên.
3. Nhận xét về cách nêu yêu cầu, đề nghị của hai bạn Hùng và Hoa.
4. Theo em, như thế nào là lịch sự khi yêu cầu, đề nghị ?

II - Ghi nhớ

1. Khi nêu yêu cầu, đề nghị, phải giữ phép lịch sự.
2. Muốn cho lời yêu cầu, đề nghị được lịch sự, cần có cách xưng hô cho phù hợp và thêm vào trước hoặc sau động từ các từ **làm ơn, giúp, giúp,...**
3. Có thể dùng câu hỏi để nêu yêu cầu, đề nghị.

III - Luyện tập

1. Khi muốn mượn bạn cái bút, em có thể chọn những cách nói nào ?
 - a) Cho mượn cái bút !
 - b) Lan ơi, cho tớ mượn cái bút !
 - c) Lan ơi, cậu có thể cho tớ mượn cái bút được không ?
2. Khi muốn hỏi giờ một người lớn tuổi, em có thể chọn những cách nói nào ?
 - a) Máy giờ rồi ?
 - b) Bác ơi, mấy giờ rồi ạ ?
 - c) Bác ơi, bác làm ơn cho cháu biết mấy giờ rồi !
 - d) Bác ơi, bác xem giúp cháu mấy giờ rồi ạ !
3. So sánh từng cặp câu khiến dưới đây về tính lịch sự. Hãy cho biết vì sao những câu ấy giữ hoặc không giữ được phép lịch sự.
 - a) - Lan ơi, cho tớ về với !
- Cho đi nhờ một cái !
 - b) - Chiều nay, chị đón em nhé !
- Chiều nay, chị phải đón em đấy !

- c) - Đừng có mà nói như thế !
 - Theo tớ, cậu không nên nói như thế !
- d) - Mở hộ cháu cái cửa !
 - Bác mở giúp cháu cái cửa này với !

4. Đặt câu khiến phù hợp với các tình huống sau :

- a) Em muốn xin tiền bố mẹ để mua một quyển sổ ghi chép.
- b) Em đi học về nhà, nhưng nhà em chưa có ai về, em muốn ngồi nhờ bên nhà hàng xóm để chờ bố mẹ về.